

การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
The development of activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition
by using cooperative learning, LT technique for Mathayomsuksa 2 student

เพ็ญภา เพ็งวิสาภาพงษ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนาชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) ชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ จำนวน 6 ชุด (2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 6 แผน (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.56/85.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7506 คิดเป็นร้อยละ 75.06 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 75.06 (4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม / กลอนสุภาพ / แต่งคำประพันธ์ / การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

¹โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย บุรีรัมย์/มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the efficiency of the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students to meet the criteria set of 80/80; 2) to compare the learning achievement before and after learning through the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 students; 3) to investigate the effectiveness index of learning through the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students; and 4) to explore the satisfaction of the students towards learning through the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students. The samples were 24 students of Mutthayomsuksa 2/2, studying in the second semester of academic year 2015 at Princess Chulabhorn's College Buriram, Satuek District, Buriram Province under Education Service Area Office 32, selected by using simple random sampling technique based on using the room of students with different ability as a sampling unit. The research instruments were: 1) 6 skill exercises using the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition; 2) 6 lesson plans for using cooperative learning, LT technique; 3) a 30-item of the learning achievement test with 4 multiple choices; 4) a 15-item questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 and E.I. The hypothesis were tested by using the dependent samples t-test. The results of the study were as follows: (1) The efficiency of the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students was at 87.56/85.28 which was higher than the criteria set of 80/80. (2) The learning achievement of the students after using the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students was higher than before using those activities at .01 level of statistically significant difference. (3) The effectiveness index of learning by using the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students was at 0.7506 which meant that the learning achievement increased 75.06%. (4) The satisfaction of the students towards learning by using the activity packages entitled “Klorn Suparp” poem composition by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 2 Students as a whole was at a high level.

Keywords: The activity packages / Poem composition / Cooperative learning LT technique

บทนำ

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญงอกงามอันเป็นเอกลักษณ์สะท้อน ความเป็นประเทศที่มีความรุ่งเรืองทางอารยธรรม คนไทยใช้ภาษาเชื่อมโยงสื่อสารกันทั้งชาติแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับวัฒนธรรม ความเชื่อ ความคิด ค่านิยมของคนไทย และเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีภาษาใช้เป็นของตนเอง ภาษาไทยเปี่ยมไปด้วยคุณค่าแห่งการสร้างสรรค์ ไม่เพียงแต่ใช้เพื่อการสื่อสารติดต่อกันในสังคมเท่านั้น แต่คุณค่าความงามของภาษาไทยอยู่ที่จังหวะ ท่วงทำนอง ลีลาของภาษาที่มีความไพเราะวิจิตร ทำให้เกิดกระบวนการสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างปัญญา ความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมให้เจริญก้าวหน้า การมีความสามารถด้านการใช้ภาษาที่ดีย่อมเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น และยังสามารถนำทักษะความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตด้วย

การประพันธ์บทร้อยกรองถือเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชาติไทย ทำให้เห็นถึงสุนทรียะทางการใช้ภาษาที่คล่องจองสอดคล้องเป็นท่วงทำนองสัมผัสต่อกัน การประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกลอนจึงแสดงให้เห็นความเป็นนักแต่งกลอนของคนไทยได้เป็นอย่างดี เพราะการใช้คำสัมผัสนอก สัมผัสใน สัมผัสสระ และสัมผัสอักษรที่หลากหลาย ทำให้ได้รับรสไพเราะทางวรรณศิลป์ ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากเพลงพื้นเมือง บทผญา คำพังเพย สุภาษิต บทเพลง และวรรณคดีร้อยกรองเรื่องต่าง ๆ คนไทยนิยมฟังคำหรือข้อความที่มีลักษณะรื่นหูได้รับรสไพเราะ ทำให้สามารถจดจำเนื้อหาเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น (ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต และสุจิตรา จงสถิตวัฒนา. 2542 : 1) การสร้างสรรค์บทร้อยกรองสามารถเห็นได้จากวรรณคดีและวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าของกวีไทยหลายท่าน โดยเฉพาะสุนทรภู่กวีเอกด้านกลอนที่ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านงานวรรณกรรม งานประพันธ์ของสุนทรภู่ถือเป็นต้นแบบการแต่งกลอนสุภาพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเยาวชนไทยควรมีความภาคภูมิใจและอนุรักษ์ไว้ให้สืบทอดต่อไป กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาไทยไว้ว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และเห็นคุณค่าของวรรณคดี จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาของไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษา จึงได้กำหนดให้เปิดสอนวิชาภาษาไทยในทุกระดับชั้นมีทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก โดยกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สารที่ 4 มาตรฐานที่ 4.1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัดข้อที่ 3 คือนักเรียนสามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพได้ จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกชั้นตอน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเด็กไทยจำนวนมากขาดความรู้และทักษะด้านภาษาไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งส่งผลอย่างยิ่งในการเรียนและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนแต่งคำประพันธ์ในโรงเรียนเป็นทักษะการเขียนที่ยากสำหรับนักเรียนต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังที่สวคนธ์ จงตระกูล (2546 : 37) ได้กล่าวว่า การแต่งคำประพันธ์เป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้ที่มีพรสวรรค์หรือมีความสามารถพิเศษ แต่ยากสำหรับหลายคนที่มีความสนใจแต่คิดกังวลว่าการแต่งร้อยกรองเป็นเรื่องยากค่อนข้างสลับซับซ้อนจึงไม่สามารถแต่งได้ การสอนแต่งคำประพันธ์จึงดูเป็นเรื่องยากสำหรับครู และนักเรียนก็รู้สึกไม่ใช่เรื่องง่าย นักเรียนไม่ชอบอ่านเรื่องที่เป็นร้อยกรองเพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก จึงส่งผลให้นักเรียนไม่ชอบการแต่งคำประพันธ์

ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการแต่งคำประพันธ์ที่กล่าวมาผู้เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาและแนวทางการฝึกฝนทักษะการแต่งคำประพันธ์ไว้หลายท่าน ซึ่งการใช้ชุดกิจกรรม และแบบฝึกทักษะเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ให้ดีขึ้นได้ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 7) เสนอแนวคิดว่า

ควรเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย คิดค้นเทคนิค และกลวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด ได้รับความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้รู้จัก การสังเกต แสดงออก กล้าคิดกล้าพูด และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ได้สูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน จากหลักการดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนช่วยกันคิด และช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเข้าใจที่มาของคำตอบ นักเรียนรู้จักขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะสอบถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลกลุ่มตามผลงานของกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แชมมณี (2552 : 69) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่มและส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม

สำหรับปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.12 เมื่อนำมาจัดอันดับในกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้งหมด 12 โรงเรียน โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์อยู่ในอันดับที่ 11 และในด้านหลักการใช้ภาษาได้คะแนนเฉลี่ย 45.12 (งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์. 2557 : 59) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73.58 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้คือ ร้อยละ 75 จากผลการประเมินครั้งนี้พบว่า การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีปัญหาด้านการเขียนคำคล้องจอง ขาดความรู้เรื่องฉันทลักษณ์ การเลือกใช้คำ และสำนวนโวหารในคำประพันธ์ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นในการแต่งคำประพันธ์ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพได้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดว่านักเรียนสามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนา ชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพให้เพิ่มขึ้น และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกฝนทักษะภาษาไทยอีกด้วย อันจะส่งผลให้มรดกทางวัฒนธรรมไทยด้านภาษาไม่สูญหายและเยาวชนไทยยังได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติให้ประเทศไทยดำรงคุณค่าทางภาษาสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 96 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 24 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 ชุด
  - 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 6 แผน
  - 2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
  - 2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 15 ข้อ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วบันทึกคะแนนไว้
  - 3.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จนครบตามกำหนด ทั้ง 6 แผน ใช้เวลาจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 ชั่วโมง
  - 3.3 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ
  - 3.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 4.1 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ(E_1) และหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E_2)
  - 4.2 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้สูตร $E.1$.
  - 4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ Dependent Samples t-test
  - 4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.56/85.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7506 คิดเป็นร้อยละ 75.06

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.56/85.28 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามที่ตั้งไว้ เนื่องจากในการสร้างชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการแต่งคำประพันธ์ รูปแบบ ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ และการสร้างชุดกิจกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผน การจัดลำดับเนื้อหาและขั้นตอนการฝึกเรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมอย่างมีระบบได้ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและมีการปรับแก้จนเป็นมีความเหมาะสม ดังที่สุนทร สินธพานนท์และคณะ (2553 : 12) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมว่าเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยฝึกทักษะการคิดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ประดับ (2556 : 102-105) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำที่ประสมสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพของเท่ากับ 85.77 / 84.40 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.06770 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ประดับโชติ (2556 : 91-98) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 88.22/85.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านกระบวนการสร้างที่เป็นระบบ มีการวางแผนกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง ดังที่สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 175) ได้เสนอแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน พัฒนาทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ฝึกทักษะ ความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น รู้จักความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทศนา แคมมณี (2552 : 69) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม นอกจากเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว การเสริมแรงให้นักเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างแรงกระตุ้น

ให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ และช่วยจูงใจให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ด้วย จากเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น จึงทำให้นักเรียนเกิดผลสำเร็จในการเรียนแต่งคำประพันธ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประไพ บรรลุ (2553 : 79-85) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.40/83.33 ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7311 นักเรียนมีความสามารถในการแต่งกลอนสุภาพสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสาร และสอดคล้องงานวิจัยของประนอม แดงงาม (2554 : 75-81) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียน เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะใช้ร่วมกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหาการเขียนสะกดคำที่มักเขียนผิดบ่อย และช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.18/85.42 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7506 คิดเป็นร้อยละ 75.06 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 75.06 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ได้ฝึกฝนทักษะและร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพราะมีขนาดกลุ่มที่พอเหมาะ มีการประสานงานและกระจายความรับผิดชอบได้ดี ดังที่อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 23) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้รับผิดชอบ มีบทบาทหน้าที่ทุกคน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้รายงานนำเสนอ เป็นต้น ทุกคนช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานสำเร็จ ส่งและนำเสนอผู้สอน การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์พร นุแรมรัมย์ (2558 : 99-106) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.88/84.95 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนมีค่าเท่ากับ 0.7610 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.10 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยสร้างขึ้นยึดหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลำดับขั้นตอน กิจกรรม เครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม นักเรียนมีความอิสระในการฝึกและการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังที่ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 135) เสนอแนวคิดว่าการบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานและการเรียนรู้ มีทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง สร้างปฏิริยาต่อกันและกันนั้นได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ อาภรณ์พงษ์ (2557 : 65-71) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุด

กิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.03/80.78 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ครูควรสร้างข้อตกลงกับนักเรียน ชี้แจงวิธีการเรียนให้นักเรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ควรกำชับเรื่องเวลาและกระบวนการกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม ความรับผิดชอบ และความถูกต้อง

1.2 ครูควรสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นแบบกันเอง ให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อให้ นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งคำประพันธ์

1.3 ครูควรให้การเสริมแรงด้วยการกล่าวคำชมเชยหรือการให้รางวัล และควรกล่าวให้กำลังใจนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนรูปแบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย บุรีรัมย์. (2557). **สารสนเทศโรงเรียน ประจำปี 2557**. บุรีรัมย์ :
โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย บุรีรัมย์.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต และสุจิตรา จงสถิตวัฒนา. (2542). **สร้อยผลกาวจากวี.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.

ทิตนา แคมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประนอม แดงงาม. (2554). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT**

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).

บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ประไพพร บรรลุ. (2553). **การพัฒนาความสามารถการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น**

ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together). วิทยานิพนธ์

กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สันติ อารณพงษ์. (2557). **การพัฒนาชุดกิจกรรมพิลึกส์เรื่อง การเคลื่อนที่แบบหมุนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ**

เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ. (2553). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ :

ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

- สุรีย์พร นุระรัมย์. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง การดำรงชีวิตพืชโดยใช้
กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อัญชลี ประดับ. (2556). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำที่ประสมสระ ลดรูป และ
สระเปลี่ยนรูป โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุบล ประดับโชติ. (2556). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและ
การสอน). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.